

Věc: Oponentský posudek diplomové práce

Jméno a příjmení studentky: Lucia Petříková

Fakulta, institut: Fakulta sociálních věd, Institut sociologických studií

Studijní program: Veřejná a sociální politika

Název práce: Selhání implementace státní kulturní politiky na příkladu projektu stavby nové budovy Národní knihovny

Autorka se své diplomové práci zaměřuje na analýzu implementace projektu výstavby nové budovy Národní knihovny (NK) v Praze 7. Autorka popisuje a analyzuje události v časovém období 2004-2009, které nakonec vedly k neuskutečnění vítězného návrhu arch. Kaplického na projekt nové budovy (laicky pojmenovaného jako „chobotnice“). Cílem práce je „za pomoci identifikace relevantních teoretických poznatků o procesu implementace ... ukázat, jak složitý byl implementační proces v tomto případě, co ho ovlivnilo a kde nastaly chyby vedoucí k deficitu“ (str. 5). V závěrech se pak autorka pokouší „nabídnout některá doporučení pro možnou budoucí implementaci podobných velkých kulturních projektů“ (str. 5). Struktura práce obsahuje úvod, tři kapitoly a závěry. V úvodní části je uveden cíl práce, hypotézy, použité metody a specifika analyzovaného případu. První kapitola obsahuje teoretická východiska práce, druhá kapitola se věnuje specifikům kulturní politiky na různých úrovních obecnosti. Třetí kapitola obsahuje analýzu implementace návrhu projektu nové budovy NK vč. identifikace sítí hlavních aktérů implementace. V závěrečné části práce autorka podává přehled důvodů implementačního deficitu a navrhuje možná doporučení pro praxi kulturní politiky. Bohatá příloha práce obsahuje m.j. podrobnou analýzu událostí zkoumaného případu.

Kladem práce je zejména podrobný popis jednotlivých událostí případu ve třech etapách (2004-06, 2006-07, 2007-09) s nejdůležitějšími zjištěními vždy přehledně sumarizovanými na konci každé podkapitoly. Detailnost popisu dokládá, že autorka se v analyzovaném případě dostatečně orientuje. Popis událostí případu je doplněn fotodokumentací, opět vhodně ilustrující povahu případu vč. zdrojů možných rizik implementace (exteriér a interiér „chobotnice“). Za zmínku stojí, že celý případ není z hlediska žaloby o kompenzaci nákladů jedním z neúspěšných účastníků soutěže dodnes právně ukončen. Kladně je třeba ohodnotit i samotná zjištění o povaze příčin implementačního deficitu v souvislostech – obecně: rozporná stanoviska na úrovni odborné, politické a administrativní – jenž jsou autorkou v kapitole 3 dostatečně konkretizována. Ke konkretizaci zjištění přispívají i rozhovory, které autorka provedla s celkem 11-ti zainteresovanými aktéry, přičemž některá z vyjádření, které se autorce podařilo získat, obsahují dosud obecně málo známé skutečnosti. Příčiny selhání implementace nové budovy NK v Praze 7 jsou pak autorkou vymezeny následovně: *rekonstrukce budovy Klementina paralelně se stavbou nové budovy NK (souběh dvou nákladných investičních akcí, tříštění zdrojů v kontextu dopadu finanční krize), nedostatečně zajištěná politická podpora během debat o realizaci vítězného návrhu ze strany vedení NK, absence studie právní legality architektonické soutěže před jejím zahájením, příliš přísné podmínky zadávací dokumentace pro návrh budovy a jejich úprava v průběhu soutěže, organizačně-administrativní pochybení (vyhlášení soutěže před nabytím pozemků do vlastnictví NK ani nepodepsání smlouvy o smlouvě budoucí kupní, přesouvání zodpovědnosti za rozhodnutí ze strany Zastupitelstva hl. města Prahy a Nejvyššího kontrolního úřadu), dále*

pak *přílišný mediální zájem, přílišné množství aktérů s rozdílnými zájmy a limitace lokace Letná vzhledem ke stavbě městského okruhu*. Identifikované příčiny jsou dostatečně validní a přesvědčivé; jistou výhradu však lze mít k autorkou uváděným vnějším faktorům – velké míře mediálního zájmu, množství zainteresovaných aktérů, lokaci Letná – zde by prospělo explicitně rozlišit, které z identifikovaných důvodů selhání implementace jsou primární a které druhotné.

I přes výše uvedené klady předkládaná diplomová práce vykazuje několik omezení. Především zcela chybí operacionalizace zkoumaného případu pomocí výzkumných otázek, k nimž autorka pouze nepříliš jasně uvádí „mezi výzkumné otázky jsem zařadila podobu koncepčních dokumentů, které jsou platná (sic) pro zkoumaný případ“ (str. 38). Kapitola o teoretických východiscích obsahuje řadu přístupů a conceptualizací (od fázového modelu veřejně-politického cyklu až po Rámec koalic aktérů), avšak často bez jasně deklarovaných souvislostí a míry relevance k zkoumanému případu – této kapitole by velmi prospěl souhrn, kde by tyto souvislosti byly uvedeny. Práci by dále prospělo podrobnější vymezení cílů a též utřídění popisu použitých metod – zejména zařazení informací o způsobu provedení polostrukturovaných rozhovorů a výběru aktérů z části 3.3.2 (str. 80) do úvodu práce (str. 6). Praktický přínos práce by mohl být ještě vyšší, pokud by byla uvedena míra návaznosti strategických dokumentů o kulturní politice o a stavbě nové budovy NK; zejména mezi „Konceptí kulturní politiky hl. města Prahy“ a „Konceptí nové budovy NK“. Autorkou uvedená doporučení pro praxi kulturní politiky v závěrech práce jsou poměrně stručná; opět by praktickému přínosu práce prospěla jejich pregnantnější formulace a explicitní vazba na analyzovaný případ (co udělat v budoucnu lépe a jinak, aby se stavba nové budovy NK realizovala).

Z formálního hlediska kvalitu práce snižují gramatické chyby (str. 6, 7, 9, 38, 83) a několik chybějící odkazů na parafrázované zdroje (viz definice konceptů veřejné a kulturní politiky str. 8, 28, dále též str. 36-37, kdy není zřejmé, zda „Strategické priority Národní knihovny“ referují k názvu jednoho dokumentu (pravděpodobně ano), nebo jsou výsledkem analýzy několika dokumentů); zbylé části práce odkazy na použitou literaturu obsahují, takže se jedná o výjimečné případy.

Celkové stanovisko: práci doporučuji k obhajobě s hodnocením velmi dobře. Pro konečné rozhodnutí o hodnocení však doporučuji, aby se autorka při obhajobě vyslovila především k následujícímu:

- které z autorkou uvedených teoretických východisek jsou zásadní pro analýzu selhání implementace návrhu nové budovy NK;
- míře návaznosti strategických dokumentů kulturní politiky, zejm. hl. města Prahy, na stavbu nové budovy NK;
- opatřením limitujícím opakované selhání implementace stavby nové budovy NK v budoucnosti.

Zpracoval: Mgr. Jan Kohoutek

V Praze, dne 26.5. 2011

.....Jan Kohoutek.....
Podpis oponenta